

Behovsanalys för verksamhetsområde 8 Arbetscentrum

Styrprocessen 2017

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1	Behovsanalys för verksamhetsområde 8 Arbetscentrum	3
1.1	Slutsatser - Samlad bedömning av verksamhetsområdets kommande femårsbehov.....	3
2	Beskrivning av verksamhetsområdet	4
3	Omvärldsanalys	5
3.1	Sammanfattning.....	5
3.2	Konsekvensanalys	6
4	Omvärldsförändring.....	7
5	Befolkningsutveckling och prognoser	8
6	Behov inom respektive verksamhet inom verksamhetsområdet	9
7	Förändringsbehov.....	10

1 Behovsanalys för verksamhetsområde 8 Arbetscentrum

1.1 Slutsatser - Samlad bedömning av verksamhetsområdets kommande femårsbehov

Tabell 1: Samlad bedömning för verksamhetsområdet

Omvärlds- analys (utifrån teknik)	Omvärldsförändring	Behov	Förändringsbehov
En förändrad arbetsmarknad	Det uppkommer nya jobb och utbildningar. Andra enklare jobb försvinner.	Utvecklat samarbete med vuxenutbildningen, näringslivet, högskolor och arbetsmarknaden för att kunna anpassa verksamheter och insatser.	
	Det kommunala aktivitetsansvaret kräver mer uppföljning av målgruppen.	Behov av att följa upp de ungdomar som varken studerar eller arbetar samt försöka få dem i sysselsättning/arbete.	Fler utbildningar och aktiviteter för de arbetssökande. Olika insatser behövs. Samarbete med SYV. När: 0-1 år. Hösten 2016 och löpande Hur: Söka medel för att anställa två unga uppsökare på halvtid för att komma i kontakt med dem som inte har någon känd planering
	Det kommer fler nyanlända till Tyresö kommun än tidigare. En ny lag från propositionen ”Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända”. innebär att Tyresö kommer behöva ta emot 170 personer även om boende inte finns.	Akut behov av bostäder	Hitta strategier för att kunna få tillgång till fler bostäder. En övergripande arbetsgrupp är tillsatt. När: I nutid 0-1 år (Omedelbart behov) och löpande Hur: Scanna

			kommunens tillgång på lokaler som kanske kan omvandlas till bostäder, samarbeta med bostadsbolag för att få lägenheter, planera för och köpa in modulbostäder, få lägenheter tilldelade vid nyproduktion
		Fler ungdomar behöver hjälp att söka sommarjobb. Därför kommer arbetscentrum att erbjuda fler tillfällen till hjälp och stöd i jobbsöket	

2 Beskrivning av verksamhetsområdet

Arbetscentrum erbjuder olika former av stöd och arbetsmarknadsåtgärder för att fånga upp ungdomar, invandrade, utförsäkrade och arbetslösa genom att slussa dem vidare till studier, olika arbetsmarknadsåtgärder eller egen försörjning. Detta sker i nära samarbete med vuxenutbildningen, arbetsförmedlingen och försörjningsstödsenheten inom socialförvaltningen. Verksamhetens syfte är att hjälpa och stötta de Tyresöbor som är eller riskerar att bli arbetslösa samt arbeta för ett mer integrerat samhälle genom att underlätta för flyktingar, invandrade och personer med funktionsnedsättningar att etablerar sig på arbetsmarknaden och därigenom bli delaktiga i samhället.

3 Omvärldsanalys

3.1 Sammanfattning

Teknikutvecklingen har lett till enorma förändringar de senaste årtiondena; datorer, internet, mobiltelefoner, industrirobotar och mycket mer.

Datorkapaciteten ökar nu i en sådan takt att datorer och robotar i framtiden kommer att utföra allt mer komplexa uppgifter i ett samhälle som kommer att vara ständigt uppkopplat. Teknikutveckling är ett område som bedöms som ett viktigt område för kommunen att följa och skapa beredskap inför.

De förändringar som kommer till följd av teknikutvecklingen ställer stora krav på ett förändringsarbete inom alla kommunens verksamheter de kommande tio åren. År 2025 ser vi framförallt framför oss att:

- de flesta av informationstjänster, ansökningar och beslut kan utföras när som helst på dygnet och via automatiserade funktioner.
- nästan alla insatser och tjänster kommer att kunna utföras på distans
- i stort sett all elektronisk teknik kommer att vara trådlös, inbyggd eller bärbar och röststyrd
- virtual reality och augmented reality kommer att användas som verktyg inom alla verksamheter
- big data hjälper till att fatta beslut
- allting kommer att vara uppkopplat och automatiseringen kommer att ta över en stor del av det arbete som idag utförs av personal.
- våra medborgare kommer att möta en förändrad arbetsmarknad och som arbetsgivare kommer vi att efterfråga en annan kompetens.

3.2 Konsekvensanalys

Konsekvensanalysen bygger på omvärldsanalysen som gjorts 2015 utifrån teknikutvecklingen.

En förändrad arbetsmarknad

Svagheter	Hot
- Ej tillräckligt med utbildad personal för att möta den förändrade arbetsmarknaden - Svårighet att ställa om arbetssätt.	- Utslagning för många som är aktuella hos arbetscentrum som står långt ifrån arbetsmarknaden och ofta klarar av "enklare jobb".
Styrkor	Möjligheter
- Verksamheten har närhet till arbetsmarknad och omvärldsspaning.	- Utvecklat samarbete med vuxenutbildningen, näringslivet, högskolor och arbetsmarknaden för att kunna anpassa verksamheter.

Konsekvenser

Arbetslivet ställer krav på välutbildad arbetskraft med specifika kompetenser bl.a. inom teknik.

Konsekvenser

Kommunerna arbetar framförallt med de som står längst från arbetsmarknaden och insatserna måste hela tiden utvecklas. Fler kan komma att behöva Arbetscentrums insatser. Samarbeten med olika aktörer måste utvecklas. Ökade utbildningsinsatser på komvux grundläggande utbildningar behövs för att undvika strukturarbetslöshet.

Arbetslagarna behöver ny kompetens.

4 Omvärldsförändring

Det uppkommer olika nya jobb och utbildningar. Andra enklare jobb försvinner. Arbetslösheten fortsätter att minska. Men det är främst personer som varit utan arbete en kortare tid som får jobb. Även bland unga och nyanlända ses en minskning av antalet arbetslösa. Det finns dock tecken på att arbetslösheten inte faller i riktigt samma takt som tidigare enligt analysavdelningen på Arbetsförmedlingen. För personer med någon form av funktionsnedsättning har antalen med behov av olika anställningsstöd ökat. Det märks även hos oss på Arbetscentrum där de personer som kommer blir kvar längre perioder innan de går till annan insats eller arbete.

Det kommer fler nyanlända och ensamkommande ungdomar till Tyresö kommun än tidigare. Det stora antal flyktingar, främst från Syrien, gör att det är svårt att bedöma hur många som kommer till Sverige och får permanent uppehållstillstånd. Det är redan idag en stor utmaning för kommunen att få bostäder till målgruppen. Kommunen måste också ta med i beräkningen att antalet ensamkommande ökar och med det kommer ökad anhöriginvandring. Den stora ökningen av ensamkommande barn får konsekvenser för Sveriges kommuner som måste ordna boendeplatser. Redan den 4 juni flaggade Migrationsverket och länsstyrelserna för att antalet överenskomna platser för ensamkommande barn inte skulle räcka till. Migrationsverket har meddelat att anvisningar av barn enligt steg 4 skulle inledas, vilket innebär att alla kommuner i landet kan behöva ta emot barn. Till Tyresö har det redan kommit tredubbelt så många ensamkommande som avtalet säger.

Arbetet för ett ökat flyktingmottagande pågår med fokus på anskaffning av bostäder. För 2015 tecknades en överenskommelse med Länsstyrelsen om mottagande av 65 flyktingar från anläggningsboende. Det är en ökning med 35 personer från tidigare avtal. Det är en stor utmaning att uppfylla då tillgången på bostäder är begränsad. Det måste också finnas en beredskap för ett ökat antal anknytningsinvandrade av familjer till ensamkommande flyktingbarn. Förutom dessa kommer flera flyktingar som så kallade ebos, egen bosättning, som flyttar in i olika former av inneboenden. Regeringen har beslutat propositionen "Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända". Lagen har beslutats träda i kraft 1 mars. **Lagen innebär att alla kommuner blir skyldiga att efter anvisning ta emot nyanlända för bosättning.** Förslaget är nu att Tyresö ska ta emot 170 personer trots att inte bostäder finns. Detta blir en stor utmaning för kommunen. Syftet är att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun och påbörja sin etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Fler personer än någonsin tidigare söker asyl i Sverige. I detta mycket ansträngda läge är det nödvändigt att alla kommuner är med och tar gemensamt ansvar för mottagandet av nyanlända. I dag är mottagandet otillräckligt och

ojämmt fördelat. Lagen väntas leda till att väntetiderna kortas och att fler nyanlända kan tas emot för bosättning i kommunerna genom anvisning i stället för att de bosätter sig på egen hand. Lagen innebär ingen ändring av den nyanländes möjlighet att ordna sitt eget boende.

Det så kallade kommunala aktivitetsansvaret kräver mer uppföljning av målgruppen samt insatser. Kommunerna har enligt skollagen ett aktivitetsansvar för ungdomar i kommunen som inte går i gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan och som inte fyllt 20 år.

Regeringen tillsatte i december 2014 en delegation som aktivt skulle arbeta för att få till stånd samverkan mellan kommuner och Arbetsförmedling, delegationen för unga till arbete (DUA). Tyresö kommun har tecknat en avsiktsförklaring om att teckna överenskommelse om samverkan avseende ungdomar med Arbetsförmedlingen. Arbetscentrum har sökt och tilldelats statsbidrag. Målgruppen är 20-24 år.

5 Befolkningsutveckling och prognoser

Tabell 2: Befolkningsutveckling för verksamhetsområde 8 Arbetscentrum

Ålder	Utfall 2015	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019	Prognos 2020	Prognos 2021
19-64	26 549	27 061	27 416	28 456	30 218	30 603	31 024

Sveriges befolkning ökade med 103 662 personer 2015. Folkökningen är den största någonsin. Främsta skälet är en rekordhög invandring. Den enskilt största invandrargruppen var personer födda i Syrien. Närmare 114 900 föddes under 2015 och ca 90 900 avled och migrationsnettot var 78 400 personer.

Stockholms län befolkning ökade med 33 395 personer 2015. Befolkningen i Tyresö har under 2015 ökat med 1,7 % eller 787 personer till 46 177 invånare. Antalet födda uppgick till 449 medan 317 personer avled under året. Tyresö beräknas öka sin befolkning i något snabbare takt än länsgenomsnittet. Antalet invånare ökar från 46200 invånare 2015 till 52400 år 2020 och 55200 år 2025.

Asylsökande ingår inte i register över totalbefolkningen. De folkbokförs först om och när de får uppehållstillstånd i minst ett år. Migrationsverket gör prognoser över asylsökande. Prognoserna är osäkra och snabba förändringar sker. Antalet asylsökande år 2015 uppgick till 162 877 personer varav 35 369 ensamkommande barn. Den internationella flyktingkrisen är inte över. Enligt

FN flyktingorgan UNHCR så väntas minst lika många att söka sig till Europa även i år. När det gäller ensamkommande flyktingbarn beräknas Tyresö ansvara för 400 barn under de närmaste tre åren. De ensamkommande barnen är i åldern 13-17 år.

Den första mars trädde en lagändring i kraft som innebär att en kommun är skyldig att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen. Totalt beräknas 1250 personer komma till Tyresö under de närmaste tre åren.

6 Behov inom respektive verksamhet inom verksamhetsområdet

Indikator	Resultat 2014	Resultatmål 2015	Resultat 2015
Arbetscentrum – Arbetslösheten 16-64 år i Tyresö. (Öppet arbetslösa och personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, Arbetsförmedlingen).	3,3 %	0	3,2 %
Arbetscentrum – Andel ungdomar i åldern 16-20 år som varken studerar eller arbetar.	Mättes ej	0	c:a10 %

Arbetslösheten

Siffrorna är andelen av registerbaserade arbetskraften från januari månad för åren 2013-2015

Tabell 3: Arbetslöshetsstatistik

16-64 år	jan-13	jan-14	jan-15	jan - 16
Tyresö	5,10%	4,60%	4,00%	4,30%
Kvinnor	5,00%	4,50%	3,90%	4,20%
Män	5,20%	4,70%	4,10%	4,20%
Stockholms län	6,90%	6,80%	6,40%	6,30%
Riket	8,90%	8,60%	8,20%	8,00%

Det är ett stort behov av bostäder för nyanlända. För 2015 tecknades en överenskommelse med Länsstyrelsen om mottagande av 65 flyktingar från anläggningsboende. För 2016 har Länsstyrelsen framställt en överenskommelse för 170 nyanlända till Tyresö kommun. Det är en stor utmaning att uppfylla då tillgången på bostäder är begränsad. Att få igång bostadsbyggandet för att möta de behov som flyktingmottagandet påtalas av förvaltningen och en övergripande arbetsgrupp arbetar intensivt för att lösa detta. Att kunna erbjuda

långsiktiga boendelösningar för nyanlända är högsta prioritet. Boendekedja som är idag innebär tillfälliga lösningar med uppbrott för individen.

Behov av att få ungdomarna i arbete/sysselsättning som varken studerar eller arbetar. Det finns flera olika alternativ i kommunen. Bland annat Ung i Tyresö som riktar sig till ungdomar mellan 16 och 24 år som står längre ifrån arbetsmarknaden och som behöver ett ökat stöd från fler än en myndighet. Här finns möjlighet att delta i arbetsplatsförlagda yrkesutbildningar. Arbetsträning och praktik erbjuds i kombination med supported employment, ett metodstöd som ges hela vägen mot arbete och studier. Ett annat alternativ är Second Chance School, en ettåriga yrkesutbildningen på Tyresö gymnasium. Programmet riktar sig till unga mellan 17 och 24 som inte fullföljt grundskolan eller gymnasiet. Arbetscentrum har idag verksamhet som är bra för vissa grupper och fortare leder till jobb i serviceyrken.

Sommarjobb

En ny modell infördes 2015 för att Ungdomar som fick sommarjobb enligt den nya modellen blev färre än beräknat. Detta kan dels bero på att ungdomarna detta år fick vara mer aktiva kring att söka sommarjobben själva. Många ungdomar i den åldersgruppen är okunniga i hur de ska söka arbete. Därför kommer arbetscentrum att erbjuda fler tillfällen till hjälp och stöd i jobbsöket än de tre tillfällen som erbjöds 2015. Verksamheten kommer också att intensifiera informationsspridningen till arbetsgivare som kan tänkas anställa enligt den nya modellen.

7 Förändringsbehov

- Det aktuella världsläget, hösten 2015, med stora flyktingsströmmar i Europa kommer påverka Tyresö kommun på flera områden. Stort fokus under 2016 kommer att läggas på att ta emot nyanlända på ett bra och hållbart sätt. Det är mycket viktigt att hitta olika strategier för att kunna få tillgång till fler bostäder. En ny lag införs 1 mars 2016 som innebär att kommunerna själva inte bestämmer om mottagandet av nyanlända. Tyresö kommer att anvisas 170 personer. Detta kräver en utökning av personalstyrkan på Invandrarenheten med två personer under 2016. För 2017 får årets utfall visa.
- Det kommunala aktivitetsansvaret kräver mer uppföljning av målgruppen 16-20 år. Det krävs också insatser för målgruppen unga 16-24 år som varken studerar eller arbetar. Tyresö kommun erbjuder redan idag många olika alternativ men de behöver fortsatt utvecklas och uppdateras. Implementeringen av En väg in fullföljs och Ung i Tyresö får förstärkning med 2 tjänster. En tjänst ska ansvara för insatserna

Utbildningskontrakt och Traineeplatser och förläggs hos Arbetsförmedlingen men finansieras av projektmedel från DUA (delegationen för unga till arbete). Den andra tjänsten är finansierad av Samordningsförbundet Östra Södertörn och är för en verksamhetsledare och förläggs på Arbetscentrum.

Ett behov som inte uppfylls är en verksamhet med IT/medieinriktning, som främst skulle kunna locka unga arbetssökande. Detta kräver ett budgettillskott på 1 miljon kronor. Här skulle kunna finnas en möjlighet att samarbete med vuxenutbildningen samt gymnasiet som planerar en spelskaparverkstad. Finns eventuellt också möjlighet att samarbeta med studentmedarbetare från KTH.